

نورال بوردی

Year: 1 Days: 12 19 Nisan 1328

نوركلرك فائده من چالشير
اون بش گونده بر چيقار

دشمن کلیور : طور میه لم اغزینه قوردک ،
هپ براولالم ، طوپلانم ، اوغراشالم بز .
انجق اوزمان قهر اوله جق دشمنی یوردک .
بن سویایورم ، اغلایه رق ، دیکلیکیز سز :
« دشمن کلیور مقصدی افنای وطندر . »

پاشا لیمانی ، ۳ کانون اول ۱۳۲۷

عبدالحق ضیری

تاریخ و آثار حقیقه

کیلره ویریلن آدلرک تاریخچه سی

ایلك ییلر
کمی آدلرینک ده بر تاریخی واردر . بزده باشقه ، آوروپالیلر ده باشقه
اولق اوزره ، دورلر کچیر مشدر . ایلکین بز مکندن پاشا لایه لم : -
بحریه مزک ایلك ییللر نده دکل کیلرک چوق قپودانلرک بیله آدی یوق ایدی ،
لقبلری سویله نیردی . فرمانلر ده بیله (قره باطاق) ، (دوه خواجه) کی
سوزلر کورو یورز . بولقبلرک چوغی آغیر سوزلر ایکن « بیکیته لقیله آتدیغندن »
هیچ کوجه کیتمزدی . ایشته او ییللر ده تکنه لر یا اور ییسلرک کندی مالی ، ویا
ییللرله کزدیردکلری کیلر اولمندن ، وطایفه نک (مواجب) دنیلن آیلقلری ده
اوقپودانک آدینه ویرلمسندن دولایینه او قپودانک آدی ، لقی ایله (اوزون
بکنتاشک چکدیر یسی) ، (قره چالی نک فرقه سی) دنیلردی . بعضی ده اوک
آلش تکنه لر واردیکه (صاری قوشاق) ، (یوکروک) ، (یالدرز باش) کی
آدلر آلمشیدیلر . « اقطارمه » [غنیمت] تکنه لر ده (قره بییغک اقطارمه سی)
دینوردی .

(اوجچی سلطان احمد) دورنده ایلك آدلر شاعرلرک قوروتیلرندن
ایلك آدلر
چیقمش سوزلرله باشلادی: (سیم مرغ بحری)، (های دریا)
کبی . بونلر دها شاعرجه شدی: (سیم ظفر)، (فوز آور) کبی . صوکره
دعالی آدلر چیقدی: (فیض باری)، (نصر خدا)، (عوزاه) کبی . بو آدلری
هله زواللی کیچیلرک دیلاری دونوب دوغروجه سویلیه مزلردی . شوراده
کولونچ بر حکایه سویلیهیم: —

برکون ترسانده (جامع آلتنده)، (دون دیی) دنیلن یرده اوچ قبودان
اوتوریورمیش . اورادن کچن بر نفره بر ایش صورمق ایچون چاغیرمیشلر .
— اوغلم، نرهدنسک؟

— (اوج تدریس) دنم، افندم .

قبودانک بری آیاغه قالمه رق:

— لاف آرا کزده قالسون، ایچکیزده بن یوغم، ها! دیه چکلمش .
بو تفرجکک کیسنک آدی (مژده رس) ایش!

ایشته اوایللرده آدلر دها ایغجه لشمش، ایغجه لشدکجه صاحجه لاشمشدی .
(فیضیه)، (شادیه)، (مسعودیه) کبی .

باشلادیق آوروپالیلری تقلیده: اک بویوک تیکنرله ویریله جک
آوروپای تقلید آدلری، بلی قیریق، باشی دوشوک اوقاجقلرینه قویلاق .
(خیرالدین)، (قیلیچ علی) واپورلریله (چاتانه) [۱] (اولتاچی) ستمبوطلری
اونو تئمادیکیز . بوکونه قدر خلق آراسنده کوچک « ستمبوط » لرک آدلری
(چاتانه) قالمشدر .

آغزه یاراشیر، قولاغه یاقین آدلر (عبدالعزیز خان) کونلرندله باشلامش
ایکن اونیده ییچیمسز قالبلره دوکدک . ایلك زرهلیلر مزه اوکجه (عثمان غازی)،
(اورخان غازی) آدلری قونلش، قیچ لوجهلری آصلمش ایکن « لاف اولاه،
محمد آغا » دین طاقمدن مناسبتسزک بری پادشاهه « افندم، سزک آدی کز چیللاق

[۱] بونلر (سردار اکرم عمر پاشا) نک روسلره غلبه چالینی طونه نک رومانیا
بقه سنده ایکی یرک آدلریدر .

قاله جق « ديمش ، همان براراده ايله (عزيزيه) ، (عثمانيه) يه چوي رلمش .
بو يالان ايسه وبالي نسويلاينلرك بويته .

چكن دورده (لطف هاپون) ، (بحر جديد) كې آدلره « نه ديرسك ؟ »
ديينلره « اه ! » ديرم . كلهلم آوروپاليلره :

ايلك ايشيديكمنز كې آدلرى همان هپ كليسا عزيزلرينك (سان جورج) ،
(سان ماركو) كې ايديلر . حتى بو عزيزلرك برر رسلرى باش مودلى اولدقن
باشقه ، قيسچ قارم سنده آصيلو بولنوردى . بو عادت بو كون روم تكنه لرند
قالمشدر . سوزك كليشى ، قبودان بر تكنه سنى (آيوس ديميتريوس) كليسانه
آداق ايدر ، او آدى قور . او آدم يورطى كوني كيمسنى دونادر ، او آد يازبلى
فلامه يي چكر ، او آده بر كليد يه موم آداغنى كوتورر ، « آدينك كوني » نى
ياپار .

فرانسه ايقلا بندن براز اوچكه (قورقونچ) ، (كرى دونمز) ،
صوك دور (صيناز) كې آدلر ايشيدلمكه باشلادى . صوكره (وطن) ،

(حرىت) كيلىرىنى طويوبورز ، (پارس) ، (آرسلان) كيلىرىنى كوروپورز . دها
صوكره بويوك قرال ، آميرال ، جنراللره ، بويوك محاربه ميدانى آدلرىنى قويماغه
باشلاديلر . (آفرده) ، (نلسون) ، (مارسو) ، (ترافالغار) كې . ودها
صوكره بر كمينك جئنه سنه ، كوره چكى خدمته ياقيشير آدلر ويرلمكه باشلاندى .
طور پيدو بو طلرينه (قره ييلان) ، (چكر كه) ، (زاغار) ديتلدى . سوزى
اوزا تميالم ، بوكون اك بويوك كيلىرك آدلرى (دى رده نوط) [پرواسزدىك]
در . بز (احسانيه) ، (تشرىفيه) كې آدلر قويارلر كن ، اونلر كيلىرينه (تورك) ،
(تاتار) ، (داني) ديورلردى . بز قويسه ق ينه بز كولرز ، اكلاه نيرز دكلى ؟
كلهلم ، نه ديمك ايسته ديكمنزه :

بر حرب كيسنه بر حرب كيسنه ياراشير بر آد نصايدر ؟ اوبله بر آد اولملى كه ايچنده
ناصل آد وىرلى دو كوشه جك عسكر ماتنك تاريخندن برشى اوكرنملى ، او آد
يوركنه قوت ، ملتته محبت وىرلى ، ايلر ودهده كندى آدينى بركى به قويدى روق
هوسنى اوياندىر مالى ، اولور كن شفاعتى ديليه ديليه ، كوكلنى راحت كيتملى .

باقىكز دون ايكي زرهلى آلدق بزينه (باربازوس خيرالدين) ، اوتنه كنه
(طورغود رئيس) ديدك. برنجيسنه ديبه جكم يوقه ده بكمى ييل «ايكى توغلى
پاشا» اولان قوجه غازى نى «رئيس» لكة ايندرمك «قاش باپاركن كوز چيقارمق»
دن باشقه نه در؟ اوت ، كيشى سوديكنى «عنوان» سز چاغير ، كر چكدر . اويله
ايسه . اوفى قويا نلر بيلسونلر كه (طورغود) لك خلق اراسنده آدى (طورغودجه)
ايدى . يالكز (طورغود) ديسه كه اكسيكمى قاليردى ؟

جهانك آجيسنى طاتليسنى طاتمش اولان بحريه من بزه او قدر آدلر براتشدر كه
بوتون ملترك دوناتماسنه چوق كلير . آرتق (معوديه) ، (اجلاليه) لرى
قوللانمق نانكورلكدر . اوت ، بوكى آدلرده قونيله بيليرسه ده ، اسكيدن او
آدلو بركى ايله بويوك غلبه قازانمش اولمى .

صوك كونلرده فرانسده يابدرديغز طوپ چكرلره بعض غازيلر مزك
آدلرى وىرلديكنى كوردو يورز . بونلر ، آرتق بزمده حق يولنه دونديكمنزك
مژده چيسيدر .

صفوت

كچ قالمش بر باشلانغچ

۱۱ نجى صابى به محترم تورك معمارىز كمال الدين بك افندى طرفىدن يازيلان
«بر تورك آفروپولى» مقاله سته ، دنيانك اك مشهور آفروپولى انكندن ، مجموعه
مديرلكى نامنه ، بر باشلانغچ يازوب كوندرمشدم . يونان حكومتك پوسته اداره سى ،
سوقياتك سرعت وانتظامنده بسبلى بزمكيله ياريش جقمش اوله جق كه زواللى
باشلانغچ ، بروجوق كونلك مسافه نى يدى كونده آنجق قطع ايدم بيله رك كيره جكى صابى به
كلوب يتيشه مه من ... بزمده ، وارسين كچ اولسونده هيچ اولماسين ديدك ؛ يالكز
صوك سطرينك صوك فعلنى حالدن ماضى به جويره رك ، يو صابى به قوبدق :

مليت فكرى مجرد (abstrait) بر فكر حالنده قابليه حقيقه انكشاف
ايش عداولو ناماز . وجدان ملى به جدا صاحب اولان قوملر ، فردى واجتماعى
حياتلرينك هر دورلو تجلياتنده مليتلىرى ماضى (Concret) اوله رق اظهار ايدرلر .